

Wymagania edukacyjne Blżej Geografii Gimnazjum część 3

Tematy lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
DZIAŁ 1. EUROPA. RELACJE PRZYRODA – CZŁOWIEK					
Uczeń potrafi:					
1. Stary Kontynent – Europa	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie podstawowe jednostki fizycznogeograficzne Europy; wymienić podstawowe cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie jednostki fizycznogeograficzne Europy, największe rzeki i jeziora; przedstawić podstawowe cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić cechy środowiska przyrodniczego wyróżniające Europę na tle innych kontynentów. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić genezę poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować wyjątkowe zjawiska przyrodnicze w Europie i wyjaśnić ich pochodzenie.
2. Jedna Europa – wiele narodów	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie politycznej państwa Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady świadczące o dużym zróżnicowaniu ludów Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny zróżnicowania ludów Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady państw o dużym wewnętrznym zróżnicowaniu językowym i kulturowym. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji demograficznej Europy.
3. Zgoda i waśnie w Europie	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie Europy przykładowe miejsca konfliktów narodowościowych. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny wybranych konfliktów narodowościowych. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować działania ograniczające konflikty narodowościowe. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić procesy integracyjne w Europie. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji politycznej Europy.
4. Gdzie można spotkać renifera?	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie politycznej państwa skandynawskie. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego państw skandynawskich. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić najważniejsze cechy gospodarek poszczególnych państw skandynawskich. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić genezę krajobrazu Europy Północnej; wyjaśnić przyczyny sukcesu gospodarczego państw skandynawskich. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw skandynawskich.
5. Zimna wyspa na morzu ognia – Islandia	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy środowiska przyrodniczego Islandii wpływające na specyfikę tego kraju. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować wybrane elementy środowiska przyrodniczego Islandii wpływające na specyfikę tego kraju. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Islandii. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależność między gospodarką Islandii a warunkami środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państwa.

6. Europa Zachodnia	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie Europy ważne regiony przemysłowe i rolnicze. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: restrukturyzacja, rolnictwo intensywne, współpraca transgraniczna. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić związki między warunkami środowiska a gospodarką wybranych regionów Europy Zachodniej. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować przemiany gospodarcze drugiej połowy XX wieku. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Europy Zachodniej.
7. Światowa metropolia – Londyn	<ul style="list-style-type: none"> zlokalizować na mapie Londyn i wymienić jego podstawowe funkcje; przedstawić zalety i wady życia w wielkim mieście. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić główne cechy światowych metropolii; scharakteryzować społeczeństwo Londynu. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać funkcje społeczno-gospodarcze Londynu jako miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić zależność rozwoju Londynu od warunków środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować inną niż Londyn europejską metropolię.
8. Na narty w Alpy	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie Alpy i państwa, w granicach których leży ten łańcuch górski. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić główne cechy środowiska przyrodniczego Alp. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować genezę powstania górotworu Alp. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić zależność rozwoju gospodarczego Szwajcarii od warunków środowiska przyrodniczego Alp. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykład państwa alpejskiego (innego niż Szwajcaria), wskazując na zależność rozwoju od środowiska przyrodniczego Alp.
9. Spadkobiercy Greków i Rzymian	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie europejskie państwa leżące nad Morzem Śródziemnym. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać główne walory środowiska przyrodniczego basenu Morza Śródziemnego. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić genezę rzeźby i warunki klimatyczne w państwach basenu Morza Śródziemnego. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować problemy społeczno-gospodarcze państw basenu Morza Śródziemnego. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykład państwa śródziemnomorskiego (innego niż Włochy), wskazując na zależność jego rozwoju od środowiska przyrodniczego.
10. Atrakcje turystyczne Europy	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady państw europejskich o dużych walorach turystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia związane z turystyką. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować walory przyrodnicze wybranego regionu turystycznego Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować walory przyrodnicze wskazanego regionu turystycznego Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> zaproponować sposób promocji wybranego regionu Europy.
11. Europa przyszłości	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie obszary o dużych zmianach środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady działań na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować działania na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić przykłady współpracy międzynarodowej w celu poprawienia stanu środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić wpływ krajów europejskich na stan środowiska przyrodniczego w Polsce.

Tematy lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
DZIAŁ 2. AZJA – KONTYNET REKORDÓW					
Uczeń potrafi:					
12. Widok ze szczytów Himalajów	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie podstawowe jednostki fizycznogeograficzne Azji; wymienić podstawowe cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie jednostki fizycznogeograficzne Azji, największe rzeki i jeziora; scharakteryzować podstawowe cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego Azji. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić wyróżniające się na tle innych kontynentów cechy środowiska przyrodniczego Azji. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić genezę poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego Azji. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować wyjątkowe zjawiska przyrodnicze w Azji i wyjaśnić ich pochodzenie.
13. Azja wczoraj i dziś	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie politycznej państwa Azji. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady świadczące o dużym zróżnicowaniu ludów Azji. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować cywilizacje starożytne wywodzące się z Azji; wskazać miejsca konfliktów narodowościowych w Azji. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przyczyny wskazanych konfliktów w Azji; wymienić działania podjęte w celu zlikwidowania tych konfliktów. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji demograficznej Azji.
14. Chiny	<ul style="list-style-type: none"> wymienić charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Chin. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować wybrane elementy środowiska przyrodniczego Chin wpływające na specyfikę tego kraju; dokonać analizy wskaźnika urodzeń i zgonów Chin. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Chin wpływających na specyfikę tego kraju; podać przyczyny obecnej sytuacji demograficznej kraju. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależność gospodarki Chin od warunków środowiska przyrodniczego; przedstawić konsekwencje obecnej sytuacji demograficznej Chin. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji demograficznej Chin.
15. „Wyprodukowano w Chinach”	<ul style="list-style-type: none"> podać różnice między gospodarką rynkową i planowaną centralnie. 	<ul style="list-style-type: none"> podać definicje terminów: kapitał zagraniczny, siła robocza, globalne ocieplenie. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować gospodarkę Chin. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić problemy społeczne wynikające z przemian gospodarczych w Chinach. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej Chin.
16. Kraj Kwitnącej Wiśni	<ul style="list-style-type: none"> wymienić charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Japonii wpływające na specyfikę tego kraju. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować wybrane elementy środowiska przyrodniczego Japonii. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Japonii. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależność gospodarki Japonii od warunków środowiska przyrodniczego; scharakteryzować gospodarkę Japonii. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej Japonii.

17. Azja Południowo-Wschodnia	<ul style="list-style-type: none"> opisać warunki naturalne Azji Południowo-Wschodniej; podać przykłady biednych i bogatych państw regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić walory turystyczne państw Azji Południowo-Wschodniej. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić związki między warunkami środowiska przyrodniczego a gospodarką wybranych regionów Azji Południowo-Wschodniej. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać przemiany gospodarcze w Azji Południowo-Wschodniej w drugiej połowie XX wieku. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Azji Południowo-Wschodniej.
18. Między Indusem a Gangesem	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: przyrost naturalny, eksplozja demograficzna, kasty. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować zróżnicowanie etniczne, językowe, religijne społeczeństwa Indii 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić dysproporcje warunków życia ludności w Indiach. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przyczyny niskiego rozwoju społeczno-gospodarczego Indii. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państwa.
19. Bliski Wschód	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie politycznej państwa Bliskiego Wschodu. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać warunki środowiska przyrodniczego na Bliskim Wschodzie. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić zróżnicowanie etniczne i religijne Bliskiego Wschodu; wskazać przykłady konfliktów. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny i skutki konfliktów na Bliskim Wschodzie. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Bliskiego Wschodu.

DZIAŁ 3. OD RÓWNIKA DO BIEGUNÓW

Uczeń potrafi:

20. Bliżej Czarnego Łądu	<ul style="list-style-type: none"> wymienić charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Afryki. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić charakterystyczne wybrane elementy środowiska przyrodniczego Afryki. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Afryki. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależności między elementami środowiska przyrodniczego Afryki. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować wyjątkowe zjawiska przyrodnicze w Afryce i wyjaśnić ich pochodzenie.
21. Co urośnie na pustyni?	<ul style="list-style-type: none"> wskazać obszary nadwyżek i niedoborów wody. 	<ul style="list-style-type: none"> podać nazwy roślin uprawnych Afryki; podać sposoby gospodarowania w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać problemy rolnictwa Afryki. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny problemów rolnictwa w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić przykłady pomocy międzynarodowej dla społeczeństwa Afryki i ocenić ich skuteczność.
22. Na pomoc Afryce	<ul style="list-style-type: none"> określić wartości przyrostu naturalnego w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić główne problemy Afryki; wskazać regiony głodu w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> analizować przyczyny głodu w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić sposoby rozwiązania problemu głodu i ocenić ich skuteczność. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić wskazane problemy Afryki (konflikty, choroby).

Tematy lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:					
23. Ameryka Łacińska i Północna	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie główne jednostki fizycznogeograficzne Ameryki Północnej i Łacińskiej; podać przykłady państw biednych i bogatych. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać warunki naturalne Ameryki Północnej i Łacińskiej; określić wartość przyrostu naturalnego państw Ameryki Środkowej. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować cechy środowiska przyrodniczego regionu; podać przyczyny wysokiego przyrostu naturalnego w Ameryce Środkowej. 	<ul style="list-style-type: none"> określić związki między warunkami środowiska przyrodniczego a gospodarką Ameryki Północnej i Łacińskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Ameryki Północnej i Łacińskiej.
24. Co z płucami Ziemi?	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie główne jednostki fizycznogeograficzne Ameryki Południowej; scharakteryzować las równikowy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać warunki naturalne Ameryki Południowej; przedstawić znaczenie lasu równikowego dla Ziemi. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować wody powierzchniowe Ameryki Południowej; przedstawić piętrowość roślinną lasu równikowego. 	<ul style="list-style-type: none"> określić związki między warunkami środowiska przyrodniczego a gospodarką Ameryki Południowej. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić szanse i zagrożenia związane z kontynuacją obecnej polityki gospodarczej państw Ameryki Południowej.
25. Wielkie miasta Ameryki Południowej	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wielkie miasta Ameryki Południowej; zdefiniować pojęcie urbanizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić problemy wielkich miast Ameryki Południowej. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przyczyny i skutki urbanizacji pozornej; scharakteryzować zróżnicowanie etniczne społeczeństwa Ameryki Południowej. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić wpływ warunków środowiska przyrodniczego na lokalizację i funkcjonowanie miast w Ameryce Południowej. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Ameryki Południowej.
26. Stany Zjednoczone Ameryki	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie megalopolis i większe miasta w Stanach Zjednoczonych; wymienić elementy środowiska przyrodniczego Stanów Zjednoczonych wpływające na specyfikę tego kraju. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować elementy środowiska przyrodniczego Stanów Zjednoczonych. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Stanów Zjednoczonych; podać przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia na obszarze Stanów Zjednoczonych. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależność gospodarki Stanów Zjednoczonych od warunków środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji demograficznej Stanów Zjednoczonych.
27. Potęga gospodarcza świata	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie: technopolia i podać przykład. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy wybranej nowoczesnej gałęzi przemysłu. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać warunki rozwoju nowoczesnych gałęzi przemysłu w Stanach Zjednoczonych. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić rolę usług w gospodarce Stanów Zjednoczonych. 	<ul style="list-style-type: none"> określić wpływ kryzysu finansowego 2007–2009 na gospodarkę Stanów Zjednoczonych.

28. Australia	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy środowiska przyrodniczego Australii wpływające na specyfikę tego kontynentu. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić wybrane elementy środowiska przyrodniczego Australii; wskazać najważniejsze działy gospodarki Australii. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Australii; scharakteryzować rolnictwo Australii. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależności między elementami środowiska przyrodniczego a gospodarką Australii. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady charakterystycznych zjawisk przyrodniczych w Australii i wyjaśnić ich pochodzenie.
29. Oceania	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i nazwać cztery archipelagi wysp Oceanii; wymienić elementy środowiska przyrodniczego Oceanii wpływające na specyfikę tego regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pochodzenie wysp Oceanii. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić genezę wysp Oceanii; scharakteryzować klimat i roślinność wysp Oceanii. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować gospodarkę na wyspach Oceanii. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Oceanii.
30. Najzimniejsze regiony Ziemi	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: Antarktyda, Antarktyka, Arktyka; wskazać na mapie Antarktydę, Antarktykę, Arktykę. 	<ul style="list-style-type: none"> podać cechy środowiska przyrodniczego Arktyki i Antarktyki. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny występowania specyficznych warunków środowiska przyrodniczego na obszarach podbiegunowych. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać działania człowieka na obszarach podbiegunowych. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historię odkryć polarnych.